

MINTIS

Nr. 35 Memmingen Firmadienis, 1946 m. • balandžio mėn. 1 d. I metai

THOUGHT, Lithuanian daily news.

Permitted by UNRRA Team 155.

Eina kasdien, išskyrus šventadienius.
Redaguoja-redakcine kolegija, atsāk.
redaktorius J. Vasaitis.

Memmingenas, Airport, Baltic Camp.

Prenumeratos kaina-mėnesiui 5 RM.

Rinkimai Graikijoje

Londonas. Rinkimai vyksta tvarkingai ir jais susidomėjimas didelis. Kai kuriose apylinkėse balsavo iki 100% turinčių teise balsuoti. Tačiau komunistų gyvenamose vietovėse balsavo tik iki 10% turinčių teise balsuoti. Neramumai įvyko tik Solonikuose, kur susiremime su policija zuvo 2 karininkai ir 4 zandarai. Atenuose suimti penki asmenys, kurie bandė sutrukdyti rinkėjams iesti ir rinkimines apylinkes.

Balsavimai Berlyne

Londonas. Šiandien Berlyne buvo įvykdyti balsavimai dėl socialdemokratu ir komunistu partijų susiliejimo. Devinta valanda ryto višose zonose buvo atidarytos rinkimines apylinkės, tačiau rusų zonoje jau apie pusę desimtos visos rinkimines apylinkės buvo policijos ir rusų kariuomenės patrulių uždarytos, ir balsavimų vykdėti neleista. Britu ir amerikiečių zonoje balsavimai vyksta normaliai.

24 valanda Londono radijas pranešė, kad maždaug 82% visu balsavusių pasisakė prieš abiejų partijų susijungimą.

Tarytum nesidometu

Sovietu komendantūra Berlyne, gavusi SPD vadovybės prašymą leisti vykdyti balsavimą dėl susijungimo su KPD, pareisė, jog nenorinti kistis į Vokietijos partijų savitarpio reikalus. Tačiau vis dėlto SPD vadovybės atstovams pastatė tris klausimus: 1) ar technškai pasiruosta balsavimui, 2) ar išrinkta komisija balsavimui kontroliuoti ir kas yra jos nariai ir 3) kokio tikslu siekia numatomas balsavimas.

Ribentropas ginasi

Nürnbergo byloje Ribentropas baigė apsigynimo kalbą. Jis sakėsi dar prieš Stalino tragediją siūles Hitleriui sudaryti taiką su sovietais, kuria pastarasis atmetes. Antikominterninis paktas, pasak jo, buvęs grynai defenzyvinio pobūdžio. Vokietija nieko nežinojusi apie japonų akciją prieš Pearl Harborą. Japonai gi nesutikė su Vokietijos siūlymu pulti SSSR.

Smulkiosios pramonės padėtis Silezijoje

Münchenas. Kaip Müncheno radijas praneša, Lenkijai priskirtoje Silezijos dalyje

MAZAI SALININKU

Bevinas savo pranešime Graikijos reikalų kaltina Graikijos komunistus už rinkimų boikotą. Jis reiskia, mano Bevinas, jog komunistai bijo parodyti pasaučiui, koki maza pasitikejima jie turi graikų tautoje.

buvo apie 60.000 smulkiu pramonės imonių ar remonto dirbtuvių. Apie 50% šio skaičiaus karo metu buvo sunaikinta. Tačiau vis dėlto Breslavo mieste šiuo metu dar yra apie 15.000 tokiu imonių, kurios gali būti paleistos ir darba, kurioms tačiau trūksta tinkamų vadovų ir darbininkų. Išvykusių vokiečių vieton lenku, ypačiai specialistu, atvyksta labai mažai. Statybos darbu specialistu visiskai negalima rasti. Aplamai ukinė padėtis Silezijoje, išskyrus anglies pramonę, atrodo labai liudnai.

Sovietu kariuomenė Lenkijoje

Varsuva. Vienoje spaudos konferencijoje Lenkijos prezidentas Bierutas pareisė žurnalistams, kad sovietu kariuomenės Lenkijoje esą labai maza. Bieruto nuomone Lenkijoje sovietu kariuomenės tera mažiau, negu kad Prancuzijoje yra angli ir amerikiečių kariuomenės dalinių.

Imigracijos galimybė Australijon

Australijos vyriausybė pareisė, kad ji sutinka ileisti kievienais metais į Australiją po 70.000 imigrantu.

Anglijoje vel grizta senos tradicijos

Londonas. Po seserių metu pertraukos vakar Temzeje įvyko tradicines Oksfordo — Kembridžo universitetu laivu lenktynes. Laimejo Oksfordo universiteto komanda, pralenkusi Kembridžo komanda per trijų laivu ilgi.

Laukiama pranešimo

JTO Saugumo Taryba per generalini sekretoriui itelke Persijai ir SSSR notas. Notu turinys nepaskelbtas. Šiuo metu laukiama informacijų rastu, is abiejų susigincijusių saliu. Kaip jau anksčiau pranešta, Saugumo Taryba iki balandžio mėn. 3 d. neposedziauja.

Pogrindine organizacija Vokietijoje

Londonas. Britu ir amerikiečių karine valdzia Vokietijoje pranešė, jog vakar vakare pradeta nacių pogrindinio judejimo likvidacija-tebevaroma ir šiandien. Likvidacijos akcijoje dalyvauja keli tukstanciai kariu, kuriems vadovauja daug britu ir amerikiečių kontrvalgybos karininku. Amerikiečių zonoje Vokietijoje ir Austrijoje jau suimta apie 1.000 asmenu. Organizacijai vadovavo buve HJ ir BDM vadai, ju tarpe Baldur voff Schiracho vipedinis Axmanas ir kt.

Likviduojamos organizacijos vadovybe buvo sudaryta is dviejų skyriu: ukinio ir politinio. Ukinis skyrius stengesi perimti visu ukiniu organizacijų vadovavima Vokietijoje ir isplesti gerai uzmaskuota rysiu tinkla. Politinis skyrius stengesi atgalvinti HJ ir BDM. Tačiau sabotazo aktu organizacija nevykde.

Po stipria apsauga

Graikijoje imtasi stipriu apsaugos priemoniu rinkimu laisvei laiduoti. 100.000 kariuomenes, 20.000 zandarmerijos ir 10.000 policijos yra parengties buvyje. 240 grupiu uzsenio zurnalistu pasiskirste po visa krašta stebejo rinkimu eiga ir po desimties dienu paskelbs savo pranesimus tuo pat metu Atenuose, Londone, Vasingtone ir Parizyje. Anglu kariuomenei isakyta pasilikti kareivinese.

Atsarga nekenkia

Londono spauda susirupinusi pasauliniu buviu ir mano, jog britu kariuomene turetų likti Graikijoje, iki Balkanuose susinormuos gyvenimas.

Gyventoju surasymas Lodejeje

Münchenas. Pirmasis Lenkijos miestas, kuris po šio karo padare gyventojų surasyma, yra Lodeje. Šiuo metu Lodejeje yra 497.000 gyventojų. Idomu yra tai, kad šis miestas 1860 m. teturejo vos 27.000 gyventojų. Pries pat kara Lodejeje buvo 664.000 gyventojų.

Nauja Bulgarijos vyriausybė

Londonas. Buvęs Bugarijos ministeris pirmininkas Georgievas vel sudare naują vyriausybę, ir si karta be opozicijos. Penktos ministerijos, ju tarpe ir vidaus reikalų, pavestos komunistams. Tačiau teisingumo ministeris jau ne komunistas.

Atomo energijos kontrole

Londonas. Jungtinese Amerikos Valstybese paskelbtas tarptautines atomo energijai kontroliuoti istaigos statutas. Pagal jo nuostatas istaiga ne tik tures rupintis uzkirsti kelia atomo energija panaudoti karo tikslams, bet taip pat ir skatinti atomo energijos pritaikyma zmonijos gerovei kelti.

Kodel Vokietijoje sumazintos maisto normos

Londonas. Konferencijoje amerikiečių zonos maitinimo reikalams svarstyti gen. Clay pareisė, jog nuo balandžio 1 d. amerikiečių zonoje maisto normos bus sumazintos iki 1275 kaloriju dienoje. Bendrai pasaulio maitinimo padeciai pablogesjus, pareisė generolas Clay, teko didele dali Vokietijai skirtos maisto produktu siuntos nukreipti kitur, kur maitinimo padetis buvo dar blogesne, negu Vokietijoje.

Sudaryta Belgijos vyriausybė

Londonas. Belgijoje van Ackeris sudare vyriausybę, i kuria ieina 6 socialistai, 6 liberalai, 4 komunistai ir 3 bėpartiniai. Desinieji i sia vyriausybę visiskai neieina.

JAV nuomone dėl iskeldintų lietuvių

1. *Iskeldintųjų grupės.* Informacijos centro direktorius Konst. Jurgela tarėsi JAV Užsienių reikalų ir Karo ministerijose dėl iskeldintų lietuvių teisiu. Pasitarime paaiškėjo, kad iskeldinti lietuviai skirstomi į šias grupes: Lietuvos piliečiai, repatrijantai ir klaipėdiečiai. Lietuvos piliečiai, laikomi neutralūs ir jiems bus teikiama įvairi parama. Repatrijantai, nežiūrint repatrijavimo motyvų, priskiriami prie Vokietijos piliečių. Jie negales naudotis tremtinių ar pabėgėlių parama. Klaipėdiečiai, Užsienių reikalų ministerijos atstovu nuomone, priskirtini prie vokiečių ir todėl juos tokiais reikia laikyti. K. Jurgelai nurodžius, kad klaipėdiečių didžiumą yra lietuviai, minėti atstovai pareiškė, kad šiuo klausimu dar nera galutinai nusistatyta ir ateityje bus aiškinamasi.

Ableju departamentu atstovai pripazino, kad praėityje stovyklose yra buvę kai kurie ivykiai, kurie pazeidžia iskeldintųjų teises. Tie ivykiai netgi susije su amerikiečių kariais ar vietine policija. Todėl atitinkamos vadybos yra nurodžiusios karines valdzios istaigoms, ziureti, kad vietine policija jega neverstu grizti i tevyne, jei iskeldintieji ten negali vyksti del tikybiniu ar politiniu istikinimu. Sovietu pilietybe gali pasirinkti savo noru. STRS pilieciais laikomi tame kraste gyvene iki 1939. IX. 1 d. ir turintieji jos pilietybe. Siems negali buti teikiama parama, kurią naudojami iskeldintieji.

Minetu ministeriju atstovu nuomone, negali buti teikiama parama siu grupiu iskeldintiems: asmenims, pagautiems vokieciu karine apranga, naciu bendrininkams, karo nusikalteliams, klaipėdieckiams, t. y. kilusiems is Klaipėdos krasto, ir pagaliau vokieciamis ar Pabaltijo repatrijantams, vykusiems i Vokietija 1940, 1941 metais.

2. *ALT žygis.* Iskeldintus asmenis sioms kategorijoms priskirti iskyla eile sunkenybiu ir gerai salygas zinantiems. Amerikos Lietuviu Taryba (ALT) kreipesi s. m. vasario 8 d. rastu i JAV Užsienių reikalų ministerio James F. Byrnes, suteikdama kai kuriu paaiskinimu.

Nacių bendrininkus ir karo nusikaltelius gali nustatyti tik Lietuvos, Latvijos ar Estijos respublikos, kurios yra suverenines o karo metu vairavo neutralumo politika.

Klausima pabaltijieciu, pagautu vokiska apranga ar darbo daliniu uniformomis, ALTO nuomone, reikia pirmiausia istirti ir isaiskinti, kurioms salygomis jie ten atsidure. Visi svetimsaliai, varu pateke vokieciu kariuomenen, turi buti islaisvinti is karo belaisviu stovyklu, laikomi iskeldintais ir jokiū budu negrazintini i Sovietu Sajunga.

Didziausia neteisybe butu, toliau raste nurodoma, visus klaipėdiecius isskirti is iskeldintuju stovyklu. Daug klaipėdieciu buvo antinaciskai nusistate, todėl ju negalima sulyginti su naciais klaipėdieckiais, kurie kovojo su Lietuvos valstybe. Ir vokieciu tautai nesuvercivama visuotine atsakomybe. Ta daryti klaipėdieckiams butu dar netiksliu, nes jie jega pateko i Hitlerio sprespauda. Britu okupacineje srityje pagirtinas klaipėdieciu laikymas Lietuvos pilieciais.

Si klausima butu galima isspresti, jei jis kiltu atskirais atvejais, padedant Lietuviu Bendruomenes Komitetams, kuriu sprendimais galetu remtis Karine valdzia.

Visus repatrijantus isskirti is iskeldintuju tarpo butu netiksliu. Bolseviku terorui siauciant paliko Lietuva 55.000 asmenu. Ju tarpe yra nemazas skaicius tikru lietuviu ir lietuviu protestantu, kurie buvo laikyti vokieciais. Daugumas repatrijantu bego i Vokietija, kad isvengtū Lietuvoje buvusio siaubo. Tuo tikslu nemazai ju pritapo prie vokieciu ar protestantu seimu, kad svetur praleistu pavojingiausia laikotarpi ir vel griztu i Nepriklausoma Lietuva.

Repatrijacija isplaukia is Sovietu-vokieciu sutarties, kuria reikia laikyti nevelksminga. Tuo budu ir repatrijacijos klausima butu galima isspresti visai kita prasme. ALTO nuomone, visi Lietuvos pilieciai, jei iki 1940. VI. 15 d. nebuvo vokieciais ir nacių bendrininkais, turetu teise naudotis iskeldintuju globa.

3. *JAV vyriausybes nutarimas.* Paskutinemis ziniomis nuo s. m. VIII. 1 d. JAV vyriausybe nutare uzdaryti D. P. — iskeldintuju stovyklas savo srityje Vokietijoje. Jos nuomone iskeldintuosius UNRRA ir toliau globos, stengdamasi juos įkurdinti ir darba parupinti.

Darbo parupinimo klausima UNRRA jau pradejo svarstyti praejusiu metu pabaigoje. Iki sio meto jis mazai pasistumejo, nes greiciausia del politiniu klausimu uzvilkinimo neapreztam laikui atidetas.

JAV vyriausybes nutarimas rodo, kad iskeldintieji nebus varu grazinami tevisken.

Paskutinis V 2

Londonas. Kovo 29. Sukako lygiai metai, kai vokieciai paleido paskutini V 2 i Anglija.

Socialdemokratu konferencija Prancuzijoje

Londonas. Tris dienas trukusi Prancuzijos socialdemokratu, partijos konferencija vakar pasibaige. Konferencijoje nutarta ateinančiuose rinkimuose su komunistu partija nesiblokuoti. Reikalauta Reino ir Saaro srities sutarptautinimo, bet ne aneksijos.

Tegul grizta sunus paklydeliai . . .

Londonas. Siuo metu amerikieciu zonoje lankosi 6 raundonosios armijos zurnalistai. Jie buvo uzeje pas Bavarijos ministeri pirmi ninka socialdemokrata dr. W. Högneri. Ta proga jie pasiteiravo, ka jis manas apie socialdemokratu ir komunistu partiju susijungima i viena darbininku partija. "As, kaip senas socialdemokratas, tegaleciau tik dziaugtis, matydamas vieninga darbininku partija. Taciau tokia partija nera galima tol, kol komunistai siekia proletariato diktaturos, o socialdemokratai laikost demokratiniu principu. Jeigu siandieniai komunistai yra pasidare demokratais, tai jie gali grizti pavieniui i savo motinos — socialdemokratu partijos — prieglobsti, nuo kurios jie visi yra atskile".

Lenkai apie Lietuva . . .

F. Zahora lenku laikrastyje "Orzel Bialy" raso: "Lietuva . . . dainu ir pakelio kryziu krastas. Gal ne vienas po ano pasaulinio karo isvaduotas krastas nepasieke tokio pakilimo laipsnio, kaip Lietuva . . . Lietuviu psichikoje gliaui gludi rusu persekiojimu prisiminimai, kaip lygiai verzlumas ugdyti ir saugoti savo kultura, kuri su tokiu vargu isugdyta, knygniesiu slaptai per siena gabenta."

Lietuviu Tremtiniu Zemes Ukio Veikeju Sajunga

Kovo 24—25 d. Hanave buvo susauktas visos Vokietijos lietuviu zemes ukio specialistu ir ukininku atstovu suvaziavimas. Suvaziavime dalyvavo: 131 zemes ukio specialistas ir 138 ukininkai.

Suvaziavime platu pranesima padare agr. Gaidziunas, nusviesdamas ivairiu krastu politine padeti ir ju nusistatyma musu atzvilgiu. Apibudino lietuviu iseviu veikima musu tevyne islaisvinimo darbe ir dabartine padeti Lietuvoje.

Vienu balsu nutarta ikurti Lietuviu Tremtiniu Zemes Ukio Veikeju Sajunga su bustinė Hanave. Sajungos tikslas — jungti ir globoti visus zemes ukio specialistus, ukininkus ir kitus zemes ukio darbuotojus. Priimti Sajungos istatai ir isrinkta Sajungos Centro Taryba su Valdyba is 15 nariu ir revizijos komisija — 3 nariu.

Prof. dr. Kriksciunas padare pranesima tema "Islaisvintos Lietuvos zemes ukio atkurimas". Suvaziavime isryskėjo butinaš reikalas ruosti atkuriamos Lietuvos zemes ukio atkurimo plana, o taip pat kartu pasiruosti isikurdinimo galimumams uz tevyne riba, jeigu susidetu nepalankios musu tevynei aplinkybes.

Suvaziavimas prieme rezulucijas ir pavede centro valdybai igyvendyti:

- 1) tuojuu organizuoti Sajungos skyrius,
- 2) organizuoti vietoje ir kitur zemes ukio specialistu paruosima,
- 3) ruosti ateities zemes ukio atkurimo plana,
- 4) rupintis, kol nera isryskėjusi padetis, galimumais zedes ukio darbininku planingu ir organizuotu isikurdinimu.

Argentina iteike nota JAV

Londonas. Atsakydama i Jungtiniu Amerikos Valstybiu vyriausybes kaltinimus del bendradarbiavimo su nacional-socialistine Vokietija, Argentina iteike nota Jungtiniu Amerikos Valstybiu vyriausybei, kurioje nurodoma, kad Jungtiniu Amerikos Vaistybiu kaltinimai yra nepagrستي ir kad jie kenkia Amerikos kontinento valstybiu savitarpio pasitikėjimui.

Adele Tamosiunaitė-Dabrickienė
gyv. 27, Lambert street
East, Cambridge, 41, Mass

U. S. A.

iesko

savo sesers Ursules Tamosiunaitės, kilusios is Margu vienk., Darsuniskio parapijos, Kruonio valsč.